

ริชาร์ด เวลฟอร์ด

The Future of CSR

กูรู CSR เอเชีย

ในวันที่ 3-4 พฤศจิกายน 2551 ที่จะถึงนี้ ถือเป็นครั้งแรกที่งานสัมมนาเวที CSR ระดับเอเชีย "CSR Asia" จะมาจัดงานในไทยเป็นครั้งแรกร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT) ที่ตอนนี้มีซีอีโอและนักธุรกิจชั้นนำจากต่างประเทศลงทะเบียนมาร่วมงานแล้วกว่า 300 คน

งานนี้มี "ริชาร์ด เวลฟอร์ด" ผู้ก่อตั้ง CSR Asia หนึ่งในกูรูด้าน CSR ในเอเชียที่ไม่เพียงมีผลงานวิจัยด้าน CSR ที่ตีพิมพ์และเป็นที่ยอมรับจาก CSR ให้กับบริษัทชั้นนำหลายองค์กร เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงหลักเมื่อต้นสัปดาห์ที่ผ่านมา "ริชาร์ด" บินตรงจากฮ่องกง มาเพื่อบอกเล่าถึงผลสำรวจ "แนวโน้มประเด็น CSR ในทศวรรษหน้า" ซึ่งเป็นผลการสำรวจล่าสุดที่ CSR Asia ได้จัดทำขึ้น จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้าน CSR กว่า 53 คน ซึ่งเป็นทั้งนักวิชาการ ธุรกิจ องค์กรพัฒนาเอกชน ฯลฯ ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกเกี่ยวกับเรื่องนี้

"ริชาร์ด" กล่าวว่า "จากการสำรวจความคิดเห็นในครั้งนี้มีหลายสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อหลายปีก่อน ก่อนหน้านั้นในเอเชียเราอาจจะพูดถึงเรื่องความยากจน เรื่องปัญหาสุขภาพ แต่ตอนนี้ประเด็นปัญหาที่ผู้เชี่ยวชาญในภูมิภาคคาดว่าจะปรากฏในอีก 10 ปี นับจากนี้คือ ปัญหาค่าสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องโลกร้อน พลังงาน การขาดแคลนทรัพยากรน้ำ การไม่มีน้ำสะอาดที่เพียงพอ รวมไปถึงปัญหาค่าสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์"

10 ประเด็นร้อนแห่งอนาคต

ถ้าไล่เรียงสิ่งที่ปรากฏซึ่งเชื่อมโยงกับ CSR จากมากไปก็น้อยใน 10 ประเด็นสำคัญได้แก่ 1.ปัญหาค่าสิ่งแวดล้อม 2.ปัญหาสิทธิมนุษยชน ซึ่งจะกลายเป็นประเด็นที่ทำให้ธุรกิจต้องมองไปข้างหน้า ทั้งกับพนักงานในองค์กรเอง รวมไปถึงแรงงานของบริษัทที่อยู่ในซัพพลายเชนทั้งหมด 3.ความคาดหวังที่เพิ่มมากขึ้นกับการใส่ใจเรื่องความโปร่งใสของบริษัท ซึ่งจะขยายจากรายงานไปสู่สิ่งต่างๆ ที่ต้องสามารถตรวจสอบได้ 4.CSR จะถูกบรรจุลงไปในกฎหมายและกลายเป็นประเพณีปฏิบัติขององค์กรที่ในอีก 10 ปีข้างหน้า คาดว่าอย่างน้อยที่สุดจะต้องเป็นไปตาม

มาตรฐาน ISO 26000 ที่ว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมที่กำลังจะประกาศใช้ 5.มีการสื่อสารที่มากขึ้นระหว่างบริษัทกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) ซึ่งการสื่อสารนี้จะกลายเป็นส่วนหนึ่งที่จะเข้าไปอยู่ในโครงสร้างของธรรมาภิบาลในองค์กร

6.ความคาดหวังที่กำลังเปลี่ยนไปของคนทำงาน อาทิ การมองหาคุณภาพชีวิตที่ดี ฯลฯ จะทำให้องค์กรต้องมองในประเด็นเหล่านี้มากขึ้น หากต้องการคนทำงานที่มีความสามารถ 7.รูปแบบของการให้ของธุรกิจจะเปลี่ยนไปสู่การลงทุนในชุมชน ซึ่งนั่นหมายความว่าธุรกิจที่เคยปรากฏจะลดน้อยลง ขณะเดียวกันองค์กรจะมองในแง่ของการเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชน และต้องมั่นใจว่าเงินที่ลงทุนในทางสังคมนั้นจะสามารถตอบโจทย์ความยั่งยืนให้ชุมชนและบริษัท 8.ความตระหนักต่อ "ซัพพลายเชน" ในธุรกิจจะมีมากขึ้น เช่น ความคาดหวังในเรื่องสิ่งแวดล้อมของซัพพลายเชน 9.การเติบโตของผู้ประกอบการทางสังคม (social enterprise) ซึ่งเป็นโมเดลธุรกิจแบบใหม่ที่เรียกว่า "ธุรกิจเพื่อสังคม" ซึ่งเป็นองค์กรเพื่อสังคมที่ใช้ลักษณะการทำงานในแบบองค์กรธุรกิจ 10.ภาคธุรกิจจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการลดปัญหาความยากจนในสังคม โดยธุรกิจ

ริชาร์ด เวลฟอร์ด

10 บริษัทสุดยอด CSR ในเอเชีย

บริษัท	ประเทศ	คะแนน (%)
1. ซีแอลพี (CLP)	ฮ่องกง	92.7
= เอชเอสบี	ฮ่องกง	92.7
3. โซน่า โมบิล	ฮ่องกง	74.2
4. หั่งสิง แง่ง	ฮ่องกง	73.4
5. ปีโตรโซนา	ฮ่องกง	72.6
6. เครือซิเมนต์ไทย (SCG)	ไทย	70.2
7. ซีดี ดีเวลอปเมนต์	สิงคโปร์	66.1
8. เอ็มทีอาร์ (MTR)	ฮ่องกง	63.7
9. บีโอที มาเลเซีย	มาเลเซีย	56.5
10. เซมบ์คอร์ป อินดิสทรี	สิงคโปร์	54.8
= เทลคอม มาเลเซีย	มาเลเซีย	54.8

ที่มา : CSR ASIA

จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการช่วยลดช่องว่างระหว่างคนจนและคนรวยในประเทศที่กำลังพัฒนา

ก้าวสู่ CSR value

"ริชาร์ด" อธิบายด้วยว่า "จะเห็นว่าสิ่งต่างๆ ที่จะเปลี่ยนไปนั้นย่อมทำให้ธุรกิจต้องปรับตัว และในอนาคตธุรกิจจำเป็นต้องมี CSR ในเชิงคุณค่า (value) มากขึ้น

ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการให้ที่จะเปลี่ยนไปสู่การลงทุนทางสังคม คล้ายๆ กับวิกฤตทางการเงินในขณะนี้ที่เชื่อว่าองค์กรจะใช้จ่ายเงินในการบริจาคน้อยลง แต่ต้องการสร้างคุณค่าจากเงินที่จะนำไปใช้เพื่อช่วยเหลือสังคมให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น"

เขายังมองว่า "CSR ที่ดีก็คือการดำเนินธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาล ซึ่งเราอาจจะคิด

ว่า CSR คือการเข้าไปช่วยในเรื่องการลดปัญหาความยากจน แต่สิ่งที่ทำยากกว่านั้นคือความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ"

"ประเด็นต่างๆ เหล่านี้จะได้รับการหยิบยกให้มีความสำคัญมากขึ้นจากกลุ่มคนต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อบริษัท ไม่ว่าจะเป็นองค์กรพัฒนาเอกชน บริษัทด้วยกันเอง รัฐบาลและนักการเมือง นักลงทุน ผู้บริโภค พนักงานและสหภาพแรงงาน สถาบันและเวทีในระดับนานาชาติ ผู้นำในภูมิภาค สื่อมวลชน และสถาบันการศึกษา ฯลฯ จากผลสำรวจจะเห็นว่าเอ็นจีโอนั้นมีอิทธิพลสูงที่สุดที่มักเป็นคนหยิบยกประเด็นต่างๆ ขึ้นมา เช่น กรณีการไม่ซื้อสินค้าของโคคา-โคลาในอินเดียจากปัญหาเรื่องการแย่งชิงทรัพยากรน้ำ แม้ผู้บริโภคจะไม่ซื้อแต่จะสังเกตว่าประเด็นนั้นถูกหยิบยกขึ้นมาโดยเอ็นจีโอ"

เขายังตั้งข้อสังเกตด้วยว่า "กลุ่มคนที่สำคัญรองลงมาคือบริษัทด้วยกันเอง ที่ออกมาประกาศ

ความรับผิดชอบกันอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นไมโครซอฟท์ ในเรื่องการศึกษา ยูนิลีเวอร์ ในการประกาศที่จะช่วยลดปัญหาความยากจน คาเธ่ย์ แปซิฟิก ที่ประกาศจุดยืนในเรื่องการลดโลกร้อน ฯลฯ บริษัทต่างๆ เหล่านี้จึงมีส่วนสำคัญในอนาคตที่จะทำให้เรื่องต่างๆ ได้รับความสนใจจากสังคม"

แนะแนวทางบริษัทปรับตัว

ดังนั้นยิ่งแรงกดดันในสังคมที่มีต่อเรื่อง CSR ยิ่งเพิ่มขึ้นมาก สิ่งของบริษัทในเอเชียวันนี้ต้องทำก็คือการเร่งปรับตัว เพื่อรับมือความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

"ริชาร์ด" แนะนำว่า องค์กรควรมีการปรับปรุงความสามารถภายในองค์กรที่มีต่อเรื่องสังคมและสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น เช่น การสร้างตระหนักให้พนักงานในองค์กร รวมไปถึงการสร้างการมีส่วนร่วมทั้งในประเด็นต่างๆ ที่องค์กรควรให้ความสำคัญ รวมไปถึงการคัดสรรใจสำคัญๆ ในการดำเนินธุรกิจ

นอกจากนี้ควรทำ CSR ให้เป็นส่วนหนึ่ง ในองค์กร เช่น การพัฒนามุมมองในการดำเนินธุรกิจควบคู่กับความรับผิดชอบต่อ ทำให้ CSR กลายเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์หลักในธุรกิจ การเชื่อมโยง CSR กับการสร้างแบรนด์ ในเอเชียยังมีหลายประเด็นที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันที่เป็นธรรม การมีอำนาจเหนือผู้ถือหุ้นรายย่อย ซึ่งมีหลายบริษัทใหญ่ๆ ในเอเชียที่ถือครองโดยครอบครัววิไลครอบครัวยุคหนึ่ง ฯลฯ รวมไปถึงควรให้ความสำคัญมากขึ้นกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

ของซีพีหลายเซน การคิดค้นนวัตกรรมใหม่ และการพัฒนาคนในองค์กร

SCG คว่าสุดยอดบริษัท CSR ไทย

ล่าสุด CSR Asia ยังได้จัดอันดับบริษัทที่มีการเปิดเผยด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ยอดเยี่ยมในเอเชีย โดยวัดจากการเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคม อาทิ นโยบาย กลยุทธ์ CSR ตลาดและซีพีหลาย เช่น สถานที่ทำงาน ทรัพยากรมนุษย์ สิ่งแวดล้อม การพัฒนาสังคม ผลจากการจัดอันดับ (ดูรายละเอียดในตารางประกอบ) มีบริษัทไทยเพียงบริษัทเดียวคือ เครือซีเมนต์ไทย (SCG) ที่ติดอันดับ 1 ใน 10 โดยส่วนใหญ่เป็นบริษัท ในฮ่องกง ตามมาด้วยมาเลเซียและสิงคโปร์

จากผลการจัดอันดับ "ริชาร์ด" ประเมินถึงสถานการณ์ CSR ในเอเชียปัจจุบันว่า "จะเห็นได้ว่าบริษัทในฮ่องกงที่มีการเปิดเผยข้อมูลในประเด็นต่างๆ มากเป็นเพราะเป็นบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์มานาน แต่ที่น่าสังเกตก็คือความตื่นตัวในเรื่อง CSR ของบริษัทในจีนที่มีมากขึ้น รวมไปถึงมาเลเซีย ซึ่งในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ส่งเสริมในเรื่องนี้ สำหรับไทย ถ้าดูบริษัทไทยจากการสำรวจครั้งนี้จะเห็นว่าบริษัทส่วนใหญ่ยังคงดำเนินการเรื่องนี้เป็นลักษณะของกิจกรรมเพื่อสังคมมากกว่า แต่ก็ยังมีแนวโน้มการให้ความสำคัญในประเด็นอื่นๆ มากขึ้นเช่นกัน"

ฉะนั้นเมื่อถามถึงสถานการณ์ CSR ในไทย เขาจึงหันองว่า "ยังอยู่ในระดับเริ่มต้น แต่มีสัญญาณที่กำลังจะทะลุออกทะเลอันสู่การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับที่เข้มข้นขึ้นในเร็ววันนี้" !!